

Sygn. VPa 29/13

VPz 28/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Mariola Mastalerz (spr.), SSR del. Sławomir Dudek

Protokolant: sekr.sądowy Anna Fijołek

po rozpoznaniu w dniu 11 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z powództwa G. C.

przeciwko (...) w R.

o odszkodowanie

na skutek apelacji powoda G. C.

oraz zażalenia pozwanego (...) w R.

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie IV Wydziału Pracy

z dnia 11 grudnia 2012r.

sygn. IV P 33/12

- 1. oddala apelację i zasądza od powoda G. C. na rzecz pozwanego (...) w R. kwotę 225,00 (dwieście dwadzieścia pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą;**
- 2. oddala zażalenie i nie obciąża pozwanego (...) w R. kosztami postępowania zażaleniowego.**

Sygn. akt V Pa 29/13

V Pz 28/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 20 lutego 2012 roku powód G. C. reprezentowany przez pełnomocnika wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) w R. odszkodowania w wysokości 4.100 złotych z tytułu zaniżenia przez pracodawcę ilości należnych akcji pozwanej Spółki wraz z ustawowymi odsetkami oraz o zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 11 grudnia 2012 roku, wydanym w sprawie IV P 33/12, Sąd Rejonowy – Sąd Pracy w B. oddalił powództwo i nie obciążał powoda G. C. obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego – (...) w B. – Oddział (...) w R..

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 3 grudnia 1998 roku został dokonany akt komercjalizacji przedsiębiorstwa (...) w R. w spółkę akcyjną Skarbu Państwa. Na mocy aktu komercjalizacji (§ 9) uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia do 15% akcji Spółki należącej do Skarbu Państwa na zasadach określonych w ustawie o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych (Dz. U. Nr 33, poz. 200).

Postanowieniem z dnia 22 grudnia 1998 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. wpisał do rejestru handlowego (...) w R..

W dniu 8 lutego 1999 roku została zawarta pomiędzy Skarbem Państwa a (...) w R. umowa zlecenia nr (...) na wykonanie czynności technicznych związanych z nieodpłatnym udostępnieniem akcji uprawnionym pracownikom, w której Spółka zobowiązała się między innymi do przyjęcia oświadczeń uprawnionych pracowników w terminie do 22 czerwca 1999 roku, sporządzenia ostatecznej listy uprawnionych i powiadomienia Ministra o ich liczbie oraz przyjmowania i rozpatrywania reklamacji dotyczących pominięcia uprawnionego na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym.

Powód jest pracownikiem Kopalni (...) S.A. w R. od 5 grudnia 1989 roku. W trakcie zatrudnienia pracował i nadal pracuje na stanowisku mechanika maszyny i urządzeń górniczych w przodku. Pozwany nie kwalifikował pracy wykonywanej przez powoda jako pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym. Dopiero w dniu 11 grudnia 2007 roku pracodawca dokonał weryfikacji pracy powoda i uznał, że w okresie zatrudnienia powód wykonywał pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym.

Powód został zaliczony do 6 grupy uprawnionych pracowników, wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym i Spółce. Na osobę uprawnioną zaliczoną do tej grupy przypadły 943 akcje Spółki. Przy uwzględnieniu przelicznika 1,5 do stażu pracy powoda powód zastałby zaliczony do 8 grupy uprawnionych pracowników, w której przypadały (...) akcje na pracownika.

Powód zawarł w 2005 roku ze Skarbem Państwa umowę nieodpłatnego zbycia 943 akcji pozwanej Spółki o wartości nominalnej 10 złotych każda. W 2008 roku powód sprzedał posiadane akcje.

W pozwanym zakładzie pracy obowiązuje Zakładowy Układ Zbiorowy (...) z dnia 1 września 1992 roku. Pozwana Spółka nie kwalifikowała stanowiska pracy, na którym zatrudniony był powód, do stanowisk pracy, na których praca zaliczana była w wymiarze półtorakrotnym. Protokołem Dodatkowym Nr (...) z dnia 27 października 2006 roku zmieniono obowiązujący w (...) B. Zakładowy Układ Zbiorowy, m.in. w zakresie określania stanowisk i kategorii zaszerogowania pracowników kopalni zatrudnionych na stanowiskach robotniczych i nierobotniczych. Według nowej regulacji wewnętrznej powód wykonywał pracę górniczą w wymiarze półtorakrotnym w rozumieniu przepisów Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty z dnia 23 grudnia 1994 roku (Dz. U. z 1995r. Nr 2, poz. 8).

Pozwana Spółka działa na podstawie Statutu. W dniu 30 czerwca 2009 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie (...) Spółki Akcyjnej w R. podjęło uchwałę w przedmiocie przeznaczenia zysku za rok 2008, w tym w zakresie wypłaty na rzecz akcjonariuszy dywidendy w kwocie 2,08 złotych brutto za akcję.

Powód zwracał się do pozwanej spółki o wypłatę odszkodowania z tytułu zaniżonej ilości akcji i dywidendy. Pismem z dnia 27 sierpnia 2010 roku pozwana poinformowała powoda, że na podanie zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu – Dyrektora Generalnego (...) B. Spółka uznaje roszczenia osób, które nabyły prawo do emerytury górniczej (przy

uwzględnieniu okresów pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym do dnia 29 września 2004 roku), potwierdzone prawomocną decyzją ZUS o przyznaniu emerytury. Decyzję należy dołączyć do złożonego wniosku o emeryturę.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługuje uwzględnienie.

Wskazał, że zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (tekst jednolity Dz. U. z 2002r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.), komercjalizacja polega na przekształceniu przedsiębiorstwa państwowego w spółkę. Spółka ta, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej, wstępuje we wszystkie stosunki prawne, których podmiotem było przedsiębiorstwo państwowe, bez względu na charakter prawny tych stosunków (ust. 1). Przepis art. 31 a ustawy stanowi, że w imieniu Skarbu Państwa akcje zbywa minister właściwy do spraw Skarbu Państwa. Z art. 36 ust. 1 ustawy wynika, że uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, do 15% akcji objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania spółki do rejestru. Wymieniona ustawa zdefiniowała w art. 2 pkt 5 pojęcie „uprawnieni pracownicy”. Zbycie akcji odbywa się w grupach wyodrębnionych ze względu a okresy zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i spółce powstałej w wyniku komercjalizacji art. 36 ust. 4. Uprawnieni pracownicy mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Niezłożenie świadczenia w powyższym terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (art. 38 ust. 1 ustawy).

Wydane z upoważnienia wymienionej ustawy rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz. U. Nr 33, poz. 200) określiło zasady i tryb postępowania związany z nabywaniem akcji. Z przepisów rozporządzenia wynika, że w procesie nieodpłatnego udostępniania akcji obowiązki i czynności związane z tym procesem zostały podzielone między Ministra Skarbu Państwa oraz komercjalizowane przedsiębiorstwo i spółkę powstałą w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa. Minister Skarbu Państwa niezwłocznie po sporządzeniu aktu komercjalizacji, wzywa uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nabycia akcji (§ 3 ust. 1 i § 4 ust. 1). Potem dochodzi do ustalenia liczby uprawnionych pracowników na podstawie ich oświadczeń. Uprawnieni pracownicy nabywają akcje Skarbu Państwa w równej liczbie w ramach grupy wyodrębnionej ze względu na łączny okres zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa. Zaliczenie uprawnionych pracowników do określonej grupy następuje na podstawie udokumentowanego okresu zatrudnienia, zatem do komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego i do spółki powstałej w wyniku komercjalizacji należy obowiązek wydania zaświadczeń o okresie zatrudnienia decydującym o zaliczeniu danego pracownika do odpowiedniej grupy osób uprawnionych pod względem liczby akcji (§ 2 ust. 2).

Sporządzenie list uprawnionych pracowników należy do spółki. Także do spółki należy rozpatrzenie reklamacji dotyczących pominięcia osób uprawnionych na liście lub sprostowania danych dotyczących okresu zatrudnienia w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym (§ 7 ust. 1). Rozpatrzenie reklamacji wyczerpuje tok postępowania reklamacyjnego (§ 7 ust. 2). Ogłoszenie o przystąpieniu do nieodpłatnego zbywania akcji należy do Ministra Skarbu Państwa (§ 8 ust. 1) na podstawie ostatecznej listy uprawnionych pracowników, wskazującej łączny okres zatrudnienia w przedsiębiorstwie państwowym do dnia jego komercjalizacji oraz w spółce powstałej w wyniku tej komercjalizacji. Listę tę sporządza spółka. Zgodnie z przepisami rozporządzenia, lista powinna zawierać imiona i nazwiska uprawnionych pracowników, łączny okres zatrudnienia każdego z nich w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym do dnia jego komercjalizacji i w spółce powstałej w wyniku tej komercjalizacji, określenie grupy, do której poszczególny pracownik został zaliczony i przypadających na nią akcji, liczbę pracowników zaliczonych do grupy oraz liczbę akcji przypadających na danego pracownika (§ 9 ust. 1).

W świetle powyższego Sąd I instancji uznał, że treść zaświadczeń o zatrudnieniu wydanych przez komercjalizowane przedsiębiorstwo państwowe oraz przez spółkę (§ 8 ust. 6) ma istotne znaczenie w procesie udostępniania akcji i świadczy zarazem o doniosłej roli spółki w tym procesie. Od informacji wartych w zaświadczeniach zależy bowiem

ustalenie ostatecznej listy pracowników uprawnionych do nabycia akcji, łącznej liczby nieodpłatnie udostępnianych akcji, a także podział pracowników na grupy i ustalenie liczby akcji przypadających dla pracowników każdej z tych grup (§ 1 ust. 1 i 9 ust. 1-3). Spółka powstała w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego ma w procesie udostępniania akcji własne obowiązki wobec uprawnionych pracowników, wynikające z przepisów prawa. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2004 roku w sprawie I PK 291/03, OSNP z 2004/23/397), w którym wskazał również, iż niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązków przez spółkę może uzasadniać jej odpowiedzialność odszkodowawczą na podstawie art. 471 k.c.

Dalej Sąd Rejonowy podniósł, iż w dniu 8 lutego 1999 roku Minister Skarbu Państwa zawarł z pozwaną spółką umowę zlecenia, na podstawie której przekazał jej nie tylko wykonanie niektórych należących do siebie czynności technicznych związanych z nieodpłatnym udostępnianiem akcji, ale także czynności należące z mocy prawa do samej Spółki. Przekazał jej, oprócz czynności wezwania uprawnionych pracowników do składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji i przyjmowania od nich oświadczeń w tym przedmiocie, także ustalenie listy uprawnionych pracowników, wydawanie i przyjmowanie zaświadczeń o okresie zatrudnienia w spółce, przyjmowanie i rozpatrywanie reklamacji w przedmiocie pominięcia na liście osoby uprawnionej, sprostowanie danych dotyczących okresu jej zatrudnienia, ustalenie ostatecznej listy osób uprawnionych, które należały do pozwanej Spółki.

Przepis § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku stanowi, że ustalenie okresu zatrudnienia uprawnionych pracowników jest dokonywane z uwzględnieniem współczynników korygujących, stosowanych do wyliczenia okresów zatrudnienia do celów emerytalnych. Podobne regulacje w zakresie obowiązków Ministra Skarbu Państwa i Spółki w procesie udostępniania akcji, a także w zakresie ustalania okresu zatrudnienia uprawnionych pracowników wprowadziło rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz. U. Nr 35, poz. 303). Z kolei zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zm.) przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące esy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

1. przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy tych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębianiu szybów i robotach szybowych,
2. w drużynach ratowniczych,
3. w charakterze mechaników sprzętu ratowniczego drużyn ratowniczych.

Według przepisu art. 51 ust. 1 pkt 2 ustawy przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, stosuje się przelicznik 1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 37. Oznacza to, że przelicznik 1,8 dotyczy okresu pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej.

W ocenie Sądu I instancji w świetle powyższych unormowań odpowiedzialność za utratę przez uprawnionego pracownika prawa do akcji, będąca następstwem niewłaściwego wykonania obowiązków przez podmioty, do których należało przeprowadzenie procesu nieodpłatnego bywania akcji, jest odpowiedzialnością kontraktową, której podstawę prawną stanowi art. 471 k.c. w zw. z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2004 roku, I PK 291/03, OSNP 2004/23/397).

Przesłankami odpowiedzialności kontraktowej przewidzianej w art. 471 k.c. obok niewykonania lub wykonania nienależytego oraz szkody jest również istnienie normalnego związku przyczynowego między naruszeniem przez dłużnika więzi zobowiązaniowej a szkodą wierzyciela. Dłużnik nie będzie jednak ponosił odpowiedzialności jeżeli

wykaże, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności.

Zgodnie z przepisem art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Powyższe unormowanie opiera się na założeniach teorii przyczynowości adekwatnej. Oznacza to, że związek przyczynowy zachodzi tylko wtedy, gdy zależność między badanym zdarzeniem a szkodą odpowiada kryterium „normalności następstw”. Chodzi więc o powiązania normalne, czyli typowe bądź oczekiwane w zwykłej kolejności rzeczy, nie będące rezultatem zupełnie wyjątkowego zbiegu okoliczności. Dla oceny istnienia normalnego związku przyczynowego nie ma i znaczenia, czy dane zdarzenie może być przez sprawcę przewidziane, gdyż przewidywalność jest kategorią winy, a nie związku przyczynowego, który jest okolicznością obiektywną (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1998 roku w sprawie I CKU 111/97, Prokuratura i Prawo 1998/9/26).

Art. 361 § 2 k.c. ustanawia zasadę pełnego odszkodowania. Z kolei według art. 54 kc pożytkami prawa są dochody, które prawo to przynosi zgodnie ze swym społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Udział akcjonariusz w zysku (dywidenda) jest dochodem, jaki akcja (prawo akcyjne) przynosi zgodnie ze swym społeczno-gospodarczym przeznaczeniem, a więc jest pożytkiem prawa do akcji w rozumieniu art. 54 kc. Jak wskazał Sąd rejonowy żądanie wyrównania utraconych korzyści mieści się w pojęciu szkody, a każdy akcjonariusz ma prawo do udziału w zysku spółki, której akcje posiada, stosownie do ich ilości (art. 347-348 k.s.h.). Tym samym żądanie odszkodowania jako surogat dywidendy wynika z normalnego związku przyczynowego związanego z działaniem i zaniechaniem pozwanego. Dywidendy wypłacane akcjonariuszom przez spółkę mogą zostać zakwalifikowane jako utracone korzyści w rozumieniu art. 361 § 1 i § 2 kc w razie bezprawnego niewydania nieodpłatnie akcji spółki powstałej w wyniku przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji.

Zdaniem Sądu Rejonowego w przedmiotowej sprawie istnieje związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy działaniem pozwanej Spółki a utratą prawa do nieodpłatnego nabycia części akcji Spółki przez powoda. Pozwana spółka w nienależyty sposób wypełniła ustawowe obowiązki związane z nieodpłatnym nabywaniem przez uprawnionych pracowników akcji skomercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego, w szczególności wadliwie obliczyła okres zatrudnienia powoda, uprawniający go do nieodpłatnego nabycia akcji Spółki, dokonała niewłaściwej kwalifikacji pracy górniczej wykonywanej przez powoda, co zostało potwierdzone w protokole Komisji Weryfikacyjnej. Przy prawidłowym obliczeniu okresu zatrudnienia, w uwzględnieniu właściwego przelicznika, powód zostałby zaliczony do 8 grupy uprawnionych pracowników i uzyskałby prawo do nieodpłatnego nabycia (...) akcji pozwanej Kopalni.

Wobec podniesionego przez pozwanego zarzutu przedawnienia, Sąd Rejonowy uznał, iż roszczenie powoda uległo przedawnieniu. Sąd Rejonowy wskazał, że problematyka przedawnienia tożsamych roszczeń była przedmiotem orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku w sprawie sygn. akt I PK 213/11. W dalszej części Sąd Rejonowy wskazał, że w uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy podał, że ocena zachowania pozwanego dokonywana jest przez pryzmat jego statusu jako pracodawcy. W konsekwencji także przedawnienie roszczenia przysługującego względem pracodawcy na takiej podstawie powinno być oceniane na zasadach art. 291 i nast. k.p., niezależnie od tego czy sprawę traktować jako sprawę o roszczenie ze stosunku pracy, czy z nim związaną. Zgodnie z treścią art. 291 § 1 kp roszczenia ze stosunku pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, którym roszczenie stało się wymagalne. Jak podał Sąd Rejonowy, Sąd Najwyższy odwołał się także do poglądów dotyczących przedawnienia wyrażonych w uchwale 7 sędziów z dnia 19 stycznia 2011 roku w sprawie I PZP 5/10. Poglądy te, w ocenie Sądu rejonowego mają zastosowanie w niniejszej sprawie. Zdaniem Sądu najwyższego konstrukcję przedawnienia wynikającego z art. 291 § 1 kp należy zastosować do roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji, licząc bieg przedawnienia od momentu zawarcia umowy nieodpłatnego nabycia akcji.. w dalszej części uzasadnienia Sąd Rejonowy wskazał, że odszkodowanie za dywidendę, stanowiąca pożytek prawa z akcji, stanowi substytut prawa do akcji. Korzyść w postaci pożytku z prawa może wejść do majątku strony tylko w przypadku, gdy dysponuje ona takim prawem. W przypadku niemożności uzyskania prawa z uwagi na przedawnienie niemożliwym jest także uzyskanie korzyści wynikającej z tego prawa. Podobna relacja istnieje pomiędzy odsetkami jako pożytkami wierzytelności. Roszczenie o odsetki przedawnia

się najpóźniej z przedawnieniem roszczenia głównego (uch. 7 sędziów z dnia 26.01.2005 r., III CZP 42/04, OSNC 2005, Nr 9, poz. 149)

Jak wskazał Sąd Rejonowy powód w przedmiotowej sprawie zawarł umowę nieodpłatnego zbycia akcji w 2005 roku, nie wskazał konkretnej daty zawarcia umowy. Mając na względzie stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym bieg przedawnienia rozpoczął się od tej daty, Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powoda o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji, zgodnie z art. 291 § 1 kp uległo przedawnieniu z upływem trzech lat tj. najpóźniej z dniem 31 grudnia 2008 roku.

Sąd rejonowy wskazał również, że na rozstrzygnięcie niniejszej sprawy nie miała wpływu treść wewnętrznych zarządzeń obowiązujących w pozwanej kopalni w szczególności treść Zarządzenia nr (...) Prezesa Zarządu Dyrektora generalnego (...) B.. W ocenie Sądu Rejonowego oświadczenie zawarte w tym zarządzeniu nie zostało skierowane bezpośrednio do wierzyciela – powoda, tym samym nie może być mowy o uznaniu długu przez pozwaną spółkę.

Mając na uwadze powyższe Sąd I instancji oddalił powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., nie obciążając powoda kosztami procesu, mając na uwadze okoliczność, iż po wytoczeniu powództw nastąpiła zmiana linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie stosowania okresu przedawnienia do roszczeń z akcji.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją powód, zarzucając mu

I. naruszenie prawa procesowego , to jest:

- art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej, jednostronnej i niepełnej oceny przez Sąd Rejonowy zgromadzonego materiału dowodowego i w wyniku tego oddalenia powództwa w związku z błędnym przyjęciem, iż

a) termin wymagalności roszczenia powoda biegł od daty zawarcia umowy nieodpłatnego nabycia akcji, pomimo, iż powód nie wiedział, iż jego praca jest pracą górniczą zaliczaną w wymiarze półtorakrotnym i uzasadniająca zaliczenie do 8 grupy a nie do 6 grupy uprawnionych pracowników;

b) roszczenie o odszkodowanie z tytułu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji jest roszczeniem ze stosunku pracy, pomimo ustalenia przez Sąd Rejonowy, iż uprawnienia do nieodpłatnego nabycia akcji wynika z więzi prawnej uprawnionego pracownika ze Skarbem Państwa a nie z pracodawcą.

- art. 316 § 1 kpc w zw. z art. 61 § 6 ustawy o Sądzie Najwyższym poprze przyjęcie, iż uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie sygn. akt I PZP 1/12 ze względu na charakter orzeczenia jest wiążąca w niniejszej sprawie pomimo, iż uchwałe tej nie nadano mocy zasady prawnej, a więc wiąże jedynie Sąd Najwyższy w sprawie w której została podjęta;

II. naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 291 § 1 kp poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie 3-letniego terminu przedawnienia liczonego od dnia zawarcia umowy nieodpłatnego zbycia akcji,

- art. 118 kc w zw. z art. 471 kc poprzez błędną jego wykładnię i niezastosowanie oraz przyjęcie, że 10-letni termin przedawnienia z tego przepisu nie odnosi się do roszczeń odszkodowawczych związanych z nieodpłatnym zbyciem akcji,

- art. 291 § 1 k.p. w zw. z art. 120 § 1 k.c. w zw. z art. 442¹ § 1 k.c. przez błędne przyjęcie, iż roszczenie o odszkodowanie z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji jest wymagalne w dniu zawarcia umowy nieodpłatnego nabycia akcji, a nie w dniu kiedy powód dowiedział się, iż jego staż pracy został zaniżony w związku ze zmianą określania stanowisk i kategorii zaszeregowania pracowników kopalni;

- art. 292 k.p. przez pominięcie faktu, iż pozwany dopiero 11.12.2007 r. zweryfikował pracownika, następnie wydał akt wewnętrzny w postaci zarządzenia Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego (...) S.A. nr (...) z dnia 29.06.2010 r. w sprawie trybu postępowania dotyczących roszczeń za nieprzydzielone akcje (...) S.A. i niewypłacanie dywidendy od tej części akcji w związku z weryfikacją pracy górniczej, czym nastąpiło uznanie niewłaściwe roszczeń pracowników oraz zrzeczenie się w sposób dorozumiany, czyli przez zachowanie pozwanego ujawniające dostatecznie wystarczająco jego wolę spełniania świadczeń, które to uznanie niewłaściwe nie może być ani cofnięte, ani odwołane, ponieważ skutek stwierdzenia istnienia długu nastąpił niezależnie od tego, czy uznający dług tego chciał i czy w ogóle zdawał sobie sprawę ze skutków swojego oświadczenia;

- art. 295§ 2 k.p. poprzez przyjęcie, iż Poleceniem nr 15/20 11 Dyrektora Oddziału (...) B. z 10.06.2011 r. uchylono zarządzenie Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego (...) S.A. nr (...) z dnia 29.06.2010 r. i pominięto fakt, iż pozwany poprzez wydanie Zarządzenia nr (...) uznał w sposób niewłaściwy roszczenia swoich pracowników, czym przerwał bieg terminu przedawnienia, gdyż uznanie niewłaściwe nie może być ani cofnięte, ani odwołane, a nawet jeśli roszczenia były przedawnione to wydanie takiego zarządzenia spowodowało dorozumiane zrzeczenie się pozwanego korzystania z zarzutu przedawnienia w związku z czym, bieg przedawnienia roszczenia rozpoczął się na nowo;

- art. 117§ 2 k.c. poprzez przyjęcie, że pozwany skutecznie zgłosił zarzut przedawnienia w sytuacji, gdy roszczenie to, nawet przyjmując 3-letni termin przedawnienia, nie było przedawnione z uwagi na uznanie niewłaściwe przez niego roszczeń swoich pracowników i przerwanie biegu przedawnienia poprzez zrzeczenie się w sposób dorozumiany przez pozwanego korzystania z zarzutu przedawnienia. W związku z faktem, iż bieg terminu przedawnienia rozpoczął się od początku, pozwany nie mógł skutecznie zgłosić zarzutu przedawnienia;

III. niewyjaśnienie wszystkich, istotnych z punktu widzenia rozstrzygnięcia okoliczności, a w szczególności, w jakich okolicznościach dochodziło do uznania roszczeń niektórych pracowników na etapie przedsądowym i wypłacenia im odszkodowań oraz niewyjaśnienia czy takie działanie polegające na odmiennym traktowaniu osób znajdujących się w takiej samej sytuacji nie stanowią niczym nieuzasadnionej dyskryminacji niektórych pracowników, oraz czy te działania nie naruszają zasad współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 4.100,00 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu do dnia zapłaty ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania wniósł również o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za obie instancje.

Na postanowienie zawarte w punkcie drugim wyroku zażalenie wniósł pozwany, zarzucając mu naruszenie

- art. 98 kpc w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.) - poprzez ich niezastosowanie w sytuacji, gdy wszystkie przesłanki warunkujące zasądzenie od strony przegrywającej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego zostały spełnione, ponieważ dochodzone przez powoda roszczenie zostało w całości przez Sąd oddalone,

- art. 102 k.p.c. — poprzez jego niewłaściwe zastosowanie skutkujące nie obciążaniem powoda zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego, pomimo braku szczególnych przesłanek warunkujących odstąpienie przez Sąd od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy w sytuacji, gdy roszczenie dochodzone przez powoda zostało w całości przez Sąd oddalone oraz poprzez wadliwe przyjęcie, iż zmiana dotychczasowej linii orzeczniczej w zakresie stosowanych zasad zasądzenia odszkodowania dochodzonego przez powoda, w tym stosowania okresu przedawnienia do tego typu roszczeń jest wystarczającą przesłanką dla odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy i nie obciążania powoda zwrotem kosztów zastępstwa procesowego.

W związku z powyższym, skarżący wniósł o zmianę postanowienia zawartego w punkcie drugim wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie IV Wydział Pracy poprzez zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty w wysokości 450,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania zażaleniowego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację powoda pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, według norm przepisanych.

W odpowiedzi na zażalenie pozwanego powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył co następuje:

Apelacja powoda nie jest zasadna.

Oceniając zasadność zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. podnieść przede wszystkim należy, że zarzut ten winien zostać w apelacji skonkretyzowany. Tymczasem apelujący ograniczył się do sformułowania powyższego zarzutu i nie wskazał, w czym upatruje błędu Sądu Rejonowego, to jest które dowody Sąd ten ocenił błędnie i dlaczego, które pominął, pomimo wniosku o ich dopuszczenie, czy też które winien dopuścić z urzędu i dlaczego. W świetle tego zarzutu należy podkreślić, że ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy zostały poczynione na podstawie całości materiału dowodowego zaprezentowanego przez strony, które działały w procesie przez profesjonalnych pełnomocników. Pełnomocnicy stron, znający rozkład ciężaru dowodowego, winni w postępowaniu przed Sądem Rejonowym przedstawiać nie tylko fakty i twierdzenia, ale także dowody na ich poparcie. Powyższe wynika z art. 3 k.p.c., który stanowi, że strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody, a także z art. 232 k.p.c., w myśl którego po pierwsze, strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne, po drugie zaś, Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Przepisy powyższe są wyrazem zasady wyjaśnienia w procesie prawdy materialnej, wyjaśnienia jej przez strony procesu zgodnie z zasadą kontrydiktoryjności. Zgodnie zaś z zasadą kontrydiktoryjności ciężar dowodu spoczywa na stronach postępowania cywilnego. To one, a nie sąd są dysponentem toczącego się postępowania i one ponoszą odpowiedzialność za jego wynik. Art. 3 k.p.c. zobowiązuje strony zarówno do wyjaśnienia okoliczności sprawy (ciężar przytoczenia) i przedstawienia dowodów na tę okoliczność (ciężar dowodu), jak również nakłada na nie obowiązek mówienia prawdy. Działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest – po uchyleniu art. 3 § 2 k.p.c. – dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 roku, II UKN 182/98, OSN 1999, nr 17, poz. 556). Wykrycie prawdy przez sąd ogranicza się zatem w zasadzie do: przeprowadzenia dowodów zgłoszonych przez strony, bowiem na nich spoczywa ciężar dowodu (art. 6 k.c.), możliwości udzielenia stronom i uczestnikom postępowania występującym bez adwokata lub radcy prawnego potrzebnych pouczeń co do czynności procesowych (art. 5 k.p.c.) i ewentualnego dopuszczenia dowodu niewskazanego przez strony (art. 232 k.p.c.).

Przechodząc do analizy kolejnych zgłoszonych zarzutów a dotyczących naruszenia art. 291 § 1 kp i art. 118 kc w zw. z art. 471 kc wskazać należy, iż wcześniej Sąd Okręgowy w tożsamych sprawach przyjmował 10-letni termin przedawnienia uznając, iż żądanie odszkodowania z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji spółki skierowane przeciwko pracodawcy (byłemu pracodawcy) nie jest „roszczeniem ze stosunku pracy” w rozumieniu art. 291 § 1 k.p., i nie podlega przedawnieniu według tego przepisu.

W judykaturze do niedawna prezentowany był bowiem pogląd, że roszczenia odszkodowawcze pracowników przeciwko pracodawcy (byłemu pracodawcy) oparte na przepisach prawa cywilnego, a więc mających zastosowanie w sprawach z zakresu prawa pracy na mocy art. 300 k.p., przedawniają się według reguł określonych w przepisach Kodeksu cywilnego (por. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 5 maja 2009 r., I PK 13/09, OSNP 2011, nr 1-2, poz. 4; z 15 listopada 2007 r., II PK 62/07, OSNP 2009, nr 1-2,

W maju i czerwcu 2012 roku zapadły na tle tożsamyh stanów faktycznych odmienne wyroki Sądu Najwyższego, w których ten stanął na stanowisku, iż w zakresie przedawnienia do tego rodzaju roszczeń ma zastosowanie przepis art. 291 kp . (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 211/11, LEX nr 1214327; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 213/11, LEX nr 1214328; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 226/11, LEX nr 1214329; z dnia 14 czerwca 2012 roku, I PK 225/11, LEX nr 1219496).

Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2012 roku wydanym w analogicznej sprawie przeciwko temu samemu pracodawcy – sygn. akt I PK 71/12 Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁷ § 1 k.p.c. przekazał do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego następujące zagadnienie prawne: „czy roszczenie o odszkodowanie z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na podstawie art. 291 § 1 k.p., czy na podstawie art. 118 k.c. w związku z art. 471 k.c.?”

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Najwyższy podniósł, iż zagadnienie to dotyczy stosowania odpowiednich przepisów o przedawnieniu w odniesieniu do roszczenia pracownika skierowanego przeciwko pracodawcy (obecnemu lub byłemu) o odszkodowanie z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji pracowniczych, która została spowodowana przez działania (zaniechania) pracodawcy. W szczególności rozstrzygnięcia wymaga, czy roszczenie to, dla którego podstawę materialną stanowią niewątpliwie przepisy prawa cywilnego (przede wszystkim art. 471 k.c.), przedawnia się według przepisów Kodeksu pracy (w szczególności art. 291 § 1 k.p.), czy też Kodeksu cywilnego (art. 118 k.c.). Sąd Najwyższy podkreślił nadto w uzasadnieniu tegoż postanowienia, iż odpowiedź na to pytanie będzie miało zasadnicze znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w rozpoznawanej sprawie, ale także innych podobnych spraw, o analogicznych stanach faktycznych, w których uwzględnienie albo oddalenie powództwa o odszkodowanie zależy między innymi od przyjęcia trzyletniego (art. 291 § 1 k.p.) lub dziesięcioletniego (art. 118 k.c.) okresu przedawnienia. Będzie mieć także znaczenie dla rozwoju prawa, ponieważ uporządkuje kwestie związane z treścią

pojęcia „roszczenia ze stosunku pracy” (w rozumieniu art. 291 § 1 k.p.).

Sąd Najwyższy podniósł, iż być może należałoby zrewidować dotychczasowe rozumienie pojęcia „roszczenie ze stosunku pracy”, poszerzyć jego treść normatywną i przyjąć, że kwestia przedawnienia roszczeń w stosunkach między pracodawcą i pracownikiem (także tych tylko „związanych ze stosunkiem pracy”) jest kompleksowo

uregulowana w Kodeksie pracy, a w związku z tym w stosunkach tych w ogóle nie jest potrzebne odwoływanie się do regulacji Kodeksu cywilnego (np. art. 118 k.c.).

Udzielając odpowiedzi na przedstawione powyżej zagadnienie prawne Sąd Najwyższy w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 21 listopada 2012 roku w sprawie I PZP 1/12 (niepubl.) ostatecznie stanął na stanowisku, że roszczenie o odszkodowanie od pracodawcy z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na podstawie art. 291 § 1 k.p.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podniósł m.in. że obowiązki pracodawcy w zakresie procedury nieodpłatnego udostępniania akcji wynikają ze stosunku pracy, bowiem mają samodzielną podstawę w ustawie i w tym znaczeniu są niezależnie od umowy zawieranej przez Skarb Państwa z pracodawcą dla realizacji prawa pracowników do akcji. Uzasadnione jest zatem w ocenie Sądu Najwyższego ostatecznie orzecznictwo przyjmujące, że roszczenie o odszkodowanie od pracodawcy z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega przedawnieniu na zasadach określonych w art. 291 § 1 k.p. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 211/11, LEX nr 1214327; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 213/11, LEX nr 1214328; z dnia 8 maja 2012 roku, I PK 226/11, LEX nr 1214329; z dnia 14 czerwca 2012 roku, I PK 225/11, LEX nr 1219496). Ogólna zasada, że to podstawa prawna roszczenia określa termin przedawnienia sprawdza się więc dopiero po odpowiedzi na pytanie, z jakiego stosunku prawnego roszczenie wynika, a zatem jaka podstawa prawna stanowi podstawę odpowiedzialności odszkodowawczej.

Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że obowiązki pracodawcy wobec pracownika (byłego pracownika) mają swoją podstawę w art. 36 i 38 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (tekst jedn. Dz. U. z 2002r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.) i rozporządzeniu Ministra Skarbu Państwa z dnia 3 kwietnia 1997 roku w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych (Dz. U. Nr 33, poz. 200). Obowiązek pracodawcy nie jest tu przypadkowy, stąd nieuzasadnione jest twierdzenie, że występuje tylko „przy okazji istnienia stosunku pracy”. To, że z mocy przepisów dotyczących nieodpłatnego nabycia akcji powstaje między uprawnionym a Skarbem Państwa oraz prywatyzowaną spółką stosunek prawny o charakterze cywilnym nie oznacza, że niweluje on zwykle obowiązki pracodawcy wobec pracownika, przewidziane z mocy ustawy i rozporządzenia. Składają się one na treść stosunku pracy i wynikają z uprzedniego zatrudnienia. Ich legitymacji nie stanowi zlecenie jakie pracodawca zawiera ze Skarbem Państwa.

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową sprawę podzielił ostatecznie pogląd prawny wyrażony w opisanej wyżej uchwale i uznał, że Sąd Rejonowy prawidłowo przyjął, iż do roszczenia powoda ma zastosowanie 3-letni okres przedawnienia wynikający z art. 291 k.p. a nie jak tego chce apelujący 10-letni okres przedawnienia wynikający z treści art. 118 k.c.

Zauważyć należy, iż rację ma autor apelacji, że uchwała Sądu Najwyższego wydana w składzie siedmiu sędziów, której nie nadano mocy zasady prawnej, wiąże jedynie Sąd Najwyższy w sprawie w której została podjęta. Jednakże Sąd Okręgowy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela argumentację Sądu Najwyższego wyrażoną w uchwale z dnia 21 listopada 2012 roku sygn. akt I PZP 1/12 a dotyczącą stosowania do roszczenia o odszkodowanie od pracodawcy z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji ulega art. 291 § 1 k.p.

Jeśli chodzi o zakwestionowaną przez apelującego kwestię daty wymagalności, o której mowa w cytowanym przepisie Sąd Okręgowy podzielił w tym zakresie poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w tożsamyh sprawach (I PK 211/11 oraz I PK 213/11), w których ten uznał, iż bieg terminu przedawnienia należy liczyć od chwili zawarcia przez powoda umowy nieodpłatnego nabycia akcji ze Skarbem Państwa, co w przedmiotowej sprawie miało miejsce w 2005 roku. Oznacza to iż roszczenie powoda o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji, zgodnie z art. 291 § 1 k.p., uległo przedawnieniu najpóźniej z dniem 31 grudnia 2008 roku, tak jak to wskazał Sąd Rejonowy.

Nie jest też zasadny zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 292 k.p. przez pominięcie faktu, że pozwany dopiero w 11.12.2007 r. zweryfikował pracownika, następnie wydał akt wewnętrzzakładowy w postaci zarządzenia Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego (...) S.A. nr (...) z dnia 29.06.2010 r. w sprawie trybu postępowania dotyczących roszczeń za nieprzydzielone akcje (...) S.A. i niewypłacanie dywidendy od tej części akcji w związku z weryfikacją pracy górniczej, czym nastąpiło uznanie niewłaściwe roszczeń pracowników oraz zrzeczenie się w sposób dorozumiany zarzutu przedawnienia. Z tym zarzutem łączy się również zarzut naruszenia art. 295 § 2 kp a dotyczący przyjęcia przez Sąd rejonowy, iż poleceniem nr 15/20 11 Dyrektora Oddziału (...) B. z 10.06.2011 r. uchylono zarządzenie Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego (...) S.A. nr (...) z dnia 29.06.2010 r. i pominięto fakt, iż pozwany poprzez wydanie Zarządzenia nr (...) uznał w sposób niewłaściwy roszczenia swoich pracowników, czym przerwał bieg terminu przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 295§1 k.p., , bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed właściwym organem powołanym do rozstrzygania sporów lub egzekwowania roszczeń przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, jak również przez uznanie roszczenia. Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo.

Z treści zarządzenia Prezesa Zarządu Dyrektora Generalnego (...) S.A. z dnia 29 czerwca 2010 r. nr (...) nie sposób wywieść wniosku, że pozwany uznał roszczenie powoda. Uznanie roszczenia może przybrać formę uznania właściwego, czyli nie uregulowanej odrębnie umowy, ustalającej co do zasady i zakresu istnienia lub nie istnienia jakiegoś stosunku prawnego, ugody, a także uznania niewłaściwego. Przez to ostatnie należy rozumieć każde zachowanie się dłużnika, stanowiące wyraz jego świadomości o istnieniu roszczenia, usprawiedliwiające bierność wierzyciela. Natura prawna

uznania niewłaściwego wywoływała do niedawna spory, jednakże w orzecznictwie ostatecznie przeważał pogląd, że jest ono oświadczeniem wiedzy, a nie oświadczeniem woli dłużnika, co oznacza, iż jest ono jedynie uzewnętrznieniem stanu świadomości dłużnika, z którym ustawa łączy skutek w postaci przerwania biegu przedawnienia, nie można mu jednak stawiać wymagań identycznych z tymi, które stawiane są oświadczeniom woli. Odnosząc się do twierdzeń pełnomocnika powoda w zakresie wywołania przez oświadczenie pozwanego skutków określonych w art. 295 § 1 pkt 2 k.p., tj. przerwy biegu przedawnienia, stwierdzić należy, iż oświadczenie wiedzy, czyli zewnętrznie wyrażone przeświadczenie o istnieniu roszczenia, może wywołać wyżej wskazany skutek dopiero wówczas, gdy jednoznacznie potwierdza istnienie skonkretyzowanego długu. Bieg przedawnienia uznanego roszczenia przerywa się bowiem tylko w granicach określonych uznaniem, które wymaga powzięcia przez wierzyciela wiadomości o złożonym przez zobowiązanego oświadczeniu wiedzy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2010 roku, I CSK 457/09; Biul. SN 2010/4/14 oraz z dnia 24 lutego 1970 roku, II PR 5/70 LEX nr 6679).

Oceniając zarzut pełnomocnika powoda z tego punktu widzenia nie można uznać, aby tak skonkretyzowane uznanie długu przez pozwanego nastąpiło w analizowanym zarządzeniu z dnia 29 czerwca 2010 roku tym samym skoro nie nastąpiło uznanie długu, nie może być mowy o naruszeniu art. 295 § 2 kp.

Sąd Okręgowy uznał, iż nieuprawnionym jest również podnoszony przez pełnomocnika powoda wywód co do zrzeczenia się przez pozwanego korzystania z przedawnienia, którego zaistnienie wywodzi z faktu wydania ww. Zarządzenia nr (...) z dnia 29 czerwca 2010 r.

Zgodnie bowiem z treścią art. 292 k.p. roszczenia przedawnionego nie można dochodzić, chyba że ten, przeciwko komu roszczenie przysługuje, zrzeka się korzystania z przedawnienia; zrzeczenie dokonane przed upływem przedawnienia jest nieważne. Treść powyższego przepisu pozwala jednoznacznie stwierdzić, iż zrzeczenie się zarzutu przedawnienia jest jednostronną czynnością prawną, do skuteczności której wystarczające jest złożenie oświadczenia woli przez zobowiązanego innej osobie – uprawnionemu (art. 61 k.c.), przy czym może ono nastąpić dopiero po upływie terminu przedawnienia. Zrzeczenie się dokonane przed upływem tego terminu nie wywołuje skutku prawnego ze względu na brak kompetencji dłużnika do dokonania tej czynności prawnej. Ponadto przyjęcie, że uznanie roszczenia zawiera także zrzeczenie się korzystania z przedawnienia, możliwe byłoby wówczas, gdyby z treści lub okoliczności, w jakich oświadczenie zostało złożone, wynikało w sposób niewątpliwy, że taka jest rzeczywista wola pozwanego (np. pertraktacje dłużnika z wierzycielem na temat rozłożenia długu na raty, zawarcie umowy nowacyjnej, zawarcie ugody sądowej lub pozasądowej) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2004 roku, V CK 620/03, L.). Tymczasem stanowisko procesowe pozwanej Spółki w toku całego postępowania przed sądem, nie stwarza w żadnym razie podstawy do wnioskowania o istnieniu woli pozwanego, ukierunkowanej na zrzeczenie się przedawnienia.

Mając Na względzie powyższe rozważania Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda jako nieuzasadnioną.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art.98 k.p.c. oraz przepisów §6 pkt 3 w zw. z §12 ust.1 pkt 2 i §13 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. Nr z 2013 poz. 461 t.j.) 163, poz.1349 ze zm.).

Zażalenie pozwanego jako nieuzasadnione podlega również oddaleniu.

Prawidłowo Sąd Rejonowy kierując się treścią art. 102 kpc nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego (...) Spółka Akcyjna w B. – (...)w R.. Za szczególne okoliczności, o których mowa w powołanym przepisie można uznać w przedmiotowej sprawie zmianę linii orzeczniczej Sądu Najwyższego w zakresie stosowania okresu przedawnienia roszczeń z tytułu utraty prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, która została omawiana na wstępie rozważań. Podkreślić, iż wszystkie orzeczenia zmieniające dotychczasową linię orzeczniczą zapadły po wytoczeniu powództwa przez powoda. W tej sytuacji należy stwierdzić, iż powód mógł być w dacie wnoszenia pozwu

subiektywnie przekonany o zasadności swego roszczenia, co uzasadnia zastosowanie art. 102 k.p.c. (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1979 roku, III PR 78/79, OSP 1980/11/196).

Z przyczyn wyżej wskazanych oraz z mocy art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 k.p.c Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych orzekł jak w punkcie 2 wyroku i na podstawie art. 102 kpc. nie obciążył pozwanego kosztami postępowania zażaleniowego.